

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Francišanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Francišanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence

Vprašanje družinskih pokojnin

V beograjskem dnevniku »Pravda« je napisal bivši član Direkcije samostojnih fondov v Beogradu, g. Mustafa Mulabecirović članek o razmerju uradniškega pokojninskega sklada nasproti vprašanju rodbinskega zavarovanja vdov in otrok umrlih državnih uslužbencev. Po zagrebškem »Našem Glasu« objavljamo iz članka nekatere najvažnejše misli v izveščku:

Po uradniškem zakonu prevzame s 1. aprilom 1938 Državna hipotekarna banka v Beogradu od finančnega ministrstva izplačevanje družinskih pokojnin.

Ker stalež družinskih upokojencev kaže tendenco stalnega naraščanja, se pojavlja vprašanje, ki gmotno zadeva vse današnje vlagatelje v novi uradniški pokojninski sklad, ki je bil ustanovljen 31. marca 1931 — ali bo ta nanovo osnovani sklad mogel prenesti breme, katero mu uradniški zakon v § 145 nalaga pričenši s 1. aprilom 1938.

Na to vprašanje so dolžni dati odgovor tisti, ki vodijo ta sklad in ki najbolj poznajo njegove dohodke in ki jih lahko primerjajo z izdatki, katere danes izdaja finančno ministrstvo.

Potrebnost je, da opozorimo na ta problem še v pravem času, da bi se omogočila pravilna rešitev in to v interesu upnikov tega sklada — to so namreč vdove in otroci umrlih pragmatičnih državnih uslužbencev — kakor tudi v interesu njegovih dolžnikov, t. j. vlagateljev v ta sklad.

Da je ta problem postal zelo aktualen, dokazuje visoko številčno stanje družinskih upokojencev, ki je v teku zadnjih let naraslo za 30.000 upnikov tega sklada.

Dohodki sklada — ob najstrožji kontroli njegove uprave — dosega na leto komaj 120.000.000 Din, medtem ko je za pokritje družinskega zavarovanja na leto, če računamo povprečno za življenjske potrebe posameznega upokojenca znesek 1.000 Din, potrebna vsota 360.000.000 Din na leto. Po tem bo torej primanjkovalo vsako leto nič manj kot 240.000.000 Din, to se pravi dvakrat toliko, kolikor znašajo sedanji dohodki, ki se ne dele z državo.

Rezerva, s katero bo uradniški pokojninski sklad začel izplačevati rodbinske pokojnine, bo znašala 420 mili-

jonov dinarjev, ki se bodo zbrali v 7 letih, odkar je sklad obstojal. Če k ti rezervi prištejemo še redni dohodek od odtegljajev za pokojninski sklad, bo isti ob pričetku svojega poslovanja, namreč leta 1938, imel na razpolago 540.000.000 Din.

Če se bo prvo leto porabil znesek 360.000.000 Din, bo za prihodnje, 1939. leto ostala vsota 180 milijonov oz. 300 milijonov Din, če prištejemo k temu stalni letni odtegljaj od 120 milijonov Din. Že drugo leto bo izkazal sklad primanjklaj 60.000.000 Din. Tretje leto pa ne bo mogel ta sklad več izplačevati družinskih pokojnin, če mu država ne bo nakazala manjkajočega zneska 240 milijonov dinarjev. In tako bo šlo naprej vsako leto!

Če se te razmere ne bodo popravile, bo sklad izgubil cilj, katerega mu je bil postavil zakonodajalec, namreč da razbremeni državni proračun za 360.000.000 Din in tako olajša ogromno upravo, ki je zvezana s temi posli-

Vprašanje more uprava tega sklada sporazumno s finančnim ministrom rešiti na dva načina: da enostavno zviša odstotek prispevkov od 5% na 15%, s čimer bi spravila državne uslužbence v težak gospodarski položaj ali če začne z drugimi gospodarskimi metodami, da se gmotno sklad izboljša.

Članek predlaga sledečo rešitev tega vprašanja:

1. Z zakonom naj se uradniški pokojninski sklad postavi kot samostojna državna ustanova pod nadzorstvom finančnega ministra.

2. Naj se jasno določi razmerje tega sklada nasproti drugim skladom, kar se do danes še ni zgodilo navzlic točki 3) § 133 uradniškega zakona.

3. Naj se ugotovi pristočnost uprave tega sklada v upravnopravnem oziru kakor tudi v celotnem upravnopravnem postopku glede reševanja o odnosajih sklada do drugih državnih uradov in upnikov oz. dolžnikov sklada.

4. Vprašanje izplačevanja osebnih doklad družinskim upokojencem naj bi po čl. 3 § 145 ostalo še naprej pri glavni državni blagajni finančnega ministrstva.

5. Razbremenitev državne uprave se bo mogla po člankarjevem mišljenju izvesti samo v primeru, če se ne le

družinske pokojnine, temveč tudi osebne doklade prenesejo v breme sklada, ker se bo samo tako mogla prenesti celotna uprava na skladovo upravo kot samostojno direkcijo.

6. Odločbe o količini družinske pokojnine naj bi po 1. aprilu 1938 izdajala Direkcija samostojnih skladov (Državna hipotekarna banka), a proti odločbam poverjenikov glavne kontrole naj bi prizadete stranke imele pravico tožbe na državni svet, ne pa na upravno sodišče.

7. Odločbo o količini osebne doklade naj bi izdalo tisto ministrstvo, v čigar resortu je umrla uslužbenec služil, šele potem naj bi se pa odločba poslala direkciji samostojnih skladov v izvršitev.

To aktualno vprašanje se bo moglo ob dobri volji odločujočih činiteľjev pravočasno tako urediti, da bodo tako državni uslužbenci in upniki sklada kakor državna uprava postavljeni pred stalno in jasno stanje, ki bo za obe strani ugodno.

Še k znižanju prejemkov

Važna pojasnila

Da se bo mogla pravilno izvajati odločba ministrskega sveta od 24. oktobra 1935, št. 39.365/I, s katero sta bili spremenjeni in dopolnjeni uredbi o dokladah drž. uslužbencev in upokojencev, je finančno ministrstvo izdalo naslednja pojasnila:

A. Aktivni uslužbenci.

I. Po spremenjenem 3. odst. čl. 4 uredbe o osebnih in rodbinskih dokladi drž. uslužbencev št. 37.500/I—35 se upoštevajo vsi redni dohodki v denarju, če je mož v službenem razmerju kakršnekoli vrste, a če ima mož premoženje ali se peča s samostojnim delom, pa dohodek, ki po zakonu o neposrednih davkih tvori davčno osnovo.

Pod rednim dohodkom v denarju se morajo razumeti tisti dohodki, ki po zakonskih predpisih pripadajo možu brez prekinitve od meseca do meseca. Po tem torej dohodki, ki se določajo od primera do primera in nimajo značaja stalnosti, kakor so tantijeme, nagrade za določeno izjemno delo itd. ne pridejo v poštev. Prav tako se ne upoštevajo dohodki, ki imajo značaj povračila stroškov, povzročeni s službenim potovanjem, neglede na to, da taki dohodki morebiti teko iz meseca v mesec. Končno se tudi tisti dohodki ne upoštevajo, ki po izrečenem predpisu dotične zakonske določbe služijo v pokritje materialnih potreb v ožjem smislu besede, n. pr. doklada za obleko.

Določba: »če je mož v službenem razmerju kakršnekoli vrste« se nanaša na tiste osebe, ki so v državni

banovinski ali občinski službi v kakršnekoli zvanju, ali so v službi kakor druge javne ustanove, ali so v službi zasebnikov, podjetij in ustanov, in to neglede ali se tem osebam izplačujejo prejemki na mesec ali samo za dni, kadar delajo. Sem spadajo tudi državni, banovinski, občinski in zasebni upokojenci, kakor tudi osebe, ki prejemajo invalidnino, narodna priznanja, vzdrževanja, miloščine itd.

Kadar je mož v službenem razmerju ali je državni, banovinski, občinski ali zasebni upokojenec, in ima hkrati tudi dohodek od premoženja ali se peča s samostojnim delom (zdravniki — drž. uslužbenci s pravico do izvrševanja prakse, itd.) se seštejejo njegovi redni dohodki v denarju, ki izvirajo iz službenega razmerja in njegovi dohodki od premoženja ali samostojnega dela, ter se po takó dobljenem kosmatem dohodku določi osebna doklada za ženo po spremenjenem 2. odst. čl. 4.

Glede spremenjenega 4. odst. čl. 4) se opozarja na pojasnilo fin. ministrstva od 26. novembra 1934, št. 50.118/I, ki velja še naprej glede znižanja prejemkov ob skupnem gospodinjstvu. Pojasnilo smo v celoti objavili v letošnji 1. številki od 1. januarja 1935.

Za prejemanje osebne doklade mora predložiti žena — državna uslužbenka posebno prijavo v obliki navadne vloge, kateri mora priložiti ustrezni dokaz o moževem kosmatem dohodku na mesec. Kot dokaz služi: 1. potrjeno pristojne blagajne o kosmatem dohodku v denarju na mesec, če je mož v službi države, banovine ali

Rudolf Dostal:

Bežne slike

S potovanja na parniku »Kraljici Mariji«
Konec.

V domovini Kleopatre.

Dva dni smo že v Aleksandriji, ožji domovini prelepe Kleopatre.

Ob naši »Kraljici Mariji« valovi arabski bazar v vsej svoji pestrosti, v hrušču in trušču, kakor ga naša evropska ušesa niso vajena. Pod velikanskimi betonskimi strehami pristaniških zgradb so razstavili arabski trgovci in prekupčevalci najrazličnejše blago. Pri nakupu moraš biti seveda zelo previden, tako glede cene kakor glede kvalitete. Večinoma prodajajo manj vredno japonsko blago. Naša vodna palača se je vsidrala tik ob pomolu, ker je morje ob obali dovolj globoko za pristajanje večjih ladij. Proti severu imamo pred seboj, sicer precej oddaljeno, prekrasno kraljevo palačo, Ras et-Tin imenovano. Vidi se, kakor bi rasla naravnost iz morske gladine, in ogromna kupola, kakor bi plaval v zraku. Prelepo bivališče in letovišče si je ustvaril egiptovski kralj Fuad I., ki ga gledamo na poštah znakov dobro gojenega, s fesom na glavi.

Na pomolu stoji dolge vrste izvoščkov in avtotaksijev, ki te za nizko ceno prepeljejo v notranjost. Pri izhodu iz luke te čaka neprijetna procedura policije, ki stika in tipa po tebi za crožjem. Za bakšiš pa tudi ta izostane. Središče mesta je moder-

ni, povsem evropski Borzni trg. Na sredi je lep park, obkrožajo ga krasne palače. Zanima nas tudi 27 m visoki, iz enega kosa rdečega granita izklesani Pompejev stebler, najstarejši dobro ohranjeni spomenik stare Aleksandrije. Tudi več nadstropij globoke katakombe smo si ogledali, spomin na stare nekdanje borbe med poganstvom in krščanstvom. Ta doba je uničila mnogo starih kulturnih spomenikov visoke vrednosti. V vzhodnem pristanišču smo se malo sprehajali po več kilometrov dolgi Promenadi kraljice Nazli, ki jo s kopna meje prekrasne palače in vile med bujnimi vrtni in parki. A že nekaj minut v notranjost je arabska četrt z na pol razpadlimi hišami in strašno nesnago. Blizu glavne postaje je na nizkem griču trdnjava Kom-ed-Dik. Topovska cev je namenjena v mesto. Mar je to simbol angleškega pokroviteljstva? Hodimo po aleksandrijskih ulicah, trgih in nasadih, dokler se končno pošteno ne utrudimo. Oglasi se seveda stalna žeja, ki smo jo proglasili že kar za egiptovsko, ne več za kranjsko. Pri kozarcu doberga grškega vina z otoka Santorina se otešamo. K pijači dobiš brez naročila malo prigrizka: na majhnem krožniku nekaj ribice, nekaj kosov paradiznika in paprike in kruha. To spada k pijači in se ne računa posebe. Sicer raste vino tudi v Egiptu, južno od Kaira. Toda v pristaniških mestih tožijo zaradi uspešne konkurence večinoma grška vina, zlasti z otokov.

Pred odpotovanjem pridejo k naši ladji še aleksandrijski Slovenci. Akademski zbor jim zapoje slovenske pesmi. Vidno ganjeni, solznih oči poslušajo. Sicer jim je

videti, da so veseli rojakov in srečni, da morejo videti domačo ladjo in slišati slovensko pesem in besedo. Mnogo Slovencev je v Aleksandriji, cenijo jih nad 2000. V raznih službah so in, kakor so nam pravili, ne baš slabih. Pred odhodom gledamo s palube še cirkuško predstavo na pomolu. Arabski čarodej z majhnim dečkom izvaja vse mogoče umetnije: požira ogenj, izvleči iz ust bela in zlata jajca ter raznobarvne, dolge tkanine. Nato privleče izza srajce pravo, pravcato živo piščico in mu s krepkim potegljajem izvleče jajce, da od strahu kriknemo potnice na palubi. Seveda mu v priznanje pridno dežujejo dinarji z ladje.

»Domovina, mili kraj!«

Ob sedmih zvečer dvigne »Kraljica Marija« sidra in nastopi pot k povratku v domovino. Da, zares je dovolj, tudi najlepših utisov in zanimivosti imaš končno zadosti! Še stojimo na palubi in gledamo nazaj na Aleksandrijo, na mogočno kraljevo palačo, ki nam počasi izginja, in na 55 m visoki pristaniški svetilnik, ki razsipa svetlobo do 30 km daleč na morje. Aleksandrijska luka obstoji iz dveh delov, ki ju loči več kilometrov dolg valolom. Velikanski je pomorski promet, saj je baš Aleksandrija luka za egiptovski izvoz in uvoz. Tudi se tukaj izteka najzapadnejši nilski kanal, Mahmudija prekop.

Pred nami so bili trije dnevi in štiri noči morske vožnje, ves čas po odprtem morju, do pristanka v domovini. V Boki Kotorski. Nekoliko tesno nam je bilo pri srcu, češ, kaj bomo počeli toliko časa na

ladji. A skrb je bila nepotrebna, čas je le prehitro mineval. Prvi večer, ko smo zapustili afriški kontinent, se je začelo Sredozemsko morje precej občutno gibati in zibati, da smo postali kar nekam negotovi v nogah in lovili ravnotežje. Valovi so butali z vso silo ob boke našega broda, ki pa je mirno in dostojanstveno plovil proti severu. Redki potniki so iskali zavetja v svojih kabinah. Toda že čez noč se je morje spet pomirilo ter smo imeli vso nadaljnjo pot v domovino najlepšo vožnjo, kakor smo jo imeli tudi v prvi polovici, v Grčijo in Afriko.

V nedeljo 14. julija ob eni popoldne smo spet srečali »Princeso Olgo« na njeni poti v Orijent, kakor smo jo bili videli že, ko smo pluli v Afriko. Tudi tokrat ni bilo splošnemu navdušenju in pozdravljanju ne konca ne kraja. Prihodnje jutro ob divnem sončnem vzhodu smo zavozili v Boko Kotorsko, kjer smo občudovali vedno nove slike: na obali mesta, majhne naselbine, vojaške zgradbe, hangarje za hidroplane; pa zelene vinograde, oljčne gaje in gozdiče na pobočjih, zgoraj sive vrhove Orjena, Krivošije in Lovčena. Spodaj je razgrnjena azurna morska gladina, nad vsem tem pa se razpenja naše divno modro nebo. Ni čuda, da privablja Kotorški zaliv leto za letom toliko tujcev iz raznih dežel, pa tudi kontinentov! Do večera smo še obstali v Dubrovniku. Prihodnje jutro pa smo se spet izkrcali v Splitu. In konec je bilo našega 5832 km dolgega potovanja v Grčijo in Egipt.

občine, ali če je državni, banovinski ali občinski upokojenec; 2. delodajalčeva izjava o višini moževih prejemkov v kosmatem znesku, potrjena po pristojnem sodnem ali policijskem oblastvu, če je mož v službi zasebnih oseb, podjetij ali ustanov; 3. poročilo, izdano v običajni obliki po korporacijah, združenjih in drugih ustanovah, ki so urejene s pravili, katera so odobrile pristojna nadzorstvena oblastva, če je mož v službi pri teh ustanovah; 4. potrdilo pristojnega davčnega oblastva o višini dohodka, od katerega se predpisuje ustrezni davek po zakonu o neposrednih davkih, če ima mož premoženje ali se peča s samostojnim delom.

II. Za pravilno uporabljanje spremenjenega 1. odst. čl. 5 cit. uredbe se vnovič opozarja, da je rodbinsko doklado za otroke treba določiti po številu otrok, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice do te doklade, ne pa po skupnem številu otrok, katere dotični uslužbenec vzdržuje.

III. Glede na to, ker mora uslužbenec po 1. odst. čl. 15 cit. uredbe v vloženi prijavi za prejemanje rodbinske doklade za otroka izrečno izjaviti, da žena ni ne samoupravna ne zasebna uslužbenka oz. upokojenka, se morajo določbe 1. odst. čl. 7 uporabiti tudi v tistih primerih, kadar je mož državni

uslužbenec, žena pa banovinska, občinska ali zasebna uslužbenka, oz. upokojenka.

B. Državni upokojenci.

IV. Glede spremenjenih členov 13, 15 in 19 uredbe o osebni in rodbinski dokladi drž. upokojencev št. 37.600/I 1935 se mora smiselno uporabiti vse, kar je navedeno pod I, II in III teh navodil: Opozarja se, da po novi redakciji čl. 13 pripada počenši s 1. novembrom 1935 popolna osebna doklada ženi — osebni upokojenki, upokojeni po zakonih izpred 1. septembra 1923 (torej: staroupokojenki, op. ur.), in to neglede na mesečni možev dohodek. (Doslje ji je šla od 1. oktobra dalje samo polovica osebne doklade; op. ur.)

V. S spopolnjenim 3. odst. čl. 25 cit. uredbe je izjemoma priznana pravica do samo 75% osebne doklade tistim upokojencem in upokojenkam, katerim je bila pokojnina odmerjena po prejemkih iz zakonov, ki so bili uveljavljeni pred 1. septembrom 1923, in ki so bili upokojeni z manj kot 25 leti efektivne drž. službe oz., ki niso dovršili 60 let. Po tem torej ti upokojenci nimajo pravice do 25% osebne doklade in do vseh rodbinskih doklad, če imajo od premoženja ali osebne dela kakršnekoli vrste dohodek, ki je večji, kot je navedeno v 1. odst. čl. 25.

član nabavne komisije uradniški pripravnik.

Banovinski uslužbenci smejo biti člani nabavne komisije za drž. nabavke samo v pomanjkanju drž. uradnikov, ker so javni uslužbenci z istimi pravicami in dolžnostmi kakor drž. uslužbenci.

Člani nabavne komisije so disciplinsko in materialno odgovorni za vse nepravilnosti, ki bi se pojavile pri izvrševanju poverjenih jim poslov.

Državne nabavke se vršijo na trojen način: 1.) po predhodno zaključeni ustni pogodbi, 2.) po predhodno zaključeni pismeni pogodbi, 3.) potom javne licitacije, ustne ali pismene. Kadar je uporabljati ta ali drugi način, nam pove čl. 6 pravilnika k zak. o drž. rač. iz l. 1910.

Po predhodno zaključeni ustni pogodbi (ročni nakupi) se vrše vse drž. nabavke iz točke 8, 9, 11 in 13 čl. 86 zak. o drž. rač.

V vseh teh primerih morajo člani komisije obiskati najmanj po tri trgovine, ki se pečajo s prodajo predmetov, ki jih je nabaviti; pregledajo material, zberejo potreben podatke glede kakovosti in cen ter predložijo svoj komisijski zapisnik (obrazec je dobiti pri ekonomatu banske uprave). Iz zapisnika mora biti razvidno: imena trgovcev, ki prodajajo zahtevane (potrebne) predmete ali vrše popravila, vrsta in količina materiala ter cena po kateri bi bili posamezni trgovci pripravljeni dobaviti posamezne predmete, čigava ponudba je najugodnejša in zakaj je najugodnejša. Poleg imena ponudnika, pri katerem bi bilo nabavko izvršiti, je v zapisniku označiti tudi predmete po imenu, količini in ceni, vsoto posameznih vrst predmetov in skupno vsoto vseh vrst predmetov, ki jih je nabaviti.

Za vsako nabavko ali popravilo, se morajo predhodno predpisati pismeni pogoji in ugotoviti obrazec (model, načrt, proračun, tip, vzorec itd.), kjerkoli je to mogoče. Pogoji morajo vsebovati vse elemente upravnega, tehničnega in finičnega značaja, na primer: dokaze ponudnikov o pravici do udeležbe pri drž. nabavkah, količina, kakovost, mere, čas, način in kraj izročitve, preizkuševanje, ocenjevanje in prevzemanje odnosno vzroke, kdaj in zakaj je nabavko zavrniti, upravno-pravne posledice, ki bi mogle nastopiti glede vložene kavicije, če se dobavitelj ali podjetnik ne bi držal pogojev pogodbe, dalje dobava, izplačilo in moreneta novca.

Obrazec (modele) ugotavlja strokovna komisija, ki stavlja na njih poleg svojočasnih podpisov tudi drž. pečat dotičnega drž. oblastva in svoje lastne pečate. Na njih stavlja svoje podpise in pečate tudi dobavitelj, kadar se jim nabavke odstopijo. Kjer so obrazci (modele) takega značaja, da jih ni moči ugotoviti, se opišejo ali pa za nje predložijo načrti, ki jih je podpisati in opremiti z drž. pečatom. Pogoje za ročne nakupe na tržiščih, na pr.: iz toč. 13 čl. 86 zak. o drž. rač., je mogoče za vsako vrsto potreb že vnaprej ugotoviti. Ti pogoji imajo obvezno moč samo za izvrševalce nakupov t. j. za člane nabavne komisije, ki odgovarjajo moralno in materialno za vse nepravilnosti svojega postopka. Pogoji in komisijski zapisnik služijo nabavni komisiji kot opravičujoči dokument za pravilnost njenega poslovanja.

Poleg imenovanih nakupov imamo tudi nakupe po predhodno zaključeni pismeni pogodbi. Sem prištevamo primere iz točke 2. čl. 6 pravilnika k zakonu o drž. rač.

(Dalje prih.)

Nabavne in prevzemne komisije

I. Po zakonu o drž. računovodstvu iz leta 1910.

a) Nabavne komisije.

Vse državne nabavke predmetov in del izvršuje tako zvana nabavna komisija. Pristojni nakazovalec določi komisijo, katero tvorijo trije ukazni uradniki. Za ukazne uradnike se smatrajo vsi oni drž. uslužbenci, ki imajo zvanje uradnika — neglede na skupino, kateri pripadajo. Po tem takem lahko sestavljajo nabavno komisijo tudi uradniki X., IX. in VIII. položajne skupine, ki se postavljajo z odlokom pristojnega ministra. Ne morejo biti člani nabavne komisije pripravniki in zvančniki. Kadar bi pa posameznim uradom ali ustanovam primanjkovalo takih uradnikov, ki smejo sestavljati nabavno komisijo, lahko postanejo člani komisije tudi uradniki katerega drugega drž. urada ali resorta v dotičnem kraju. V ta namen se mora oblastvo, ki določa komisijo, obrniti na starejšino dotičnega urada, da ji odstopi potrebnega uradnika. Če ni niti uradni-

kov drugih uradov, se smejo pritegniti v komisijo tudi uradniški pripravniki iz istih ali drugih uradov in ustanov v dotičnem kraju.

V krajih, kjer ni zadostnega števila uradniških pripravnikov, se smejo pritegniti v sestav komisije tudi uradniški pripravniki iz najbližjega sosednega kraja, toda le pod pogojem, da se vrši licitacija ali neposredna pogodba za daljši čas. Če bi pa utegnil biti ta način neracionalen za drž. blagajno, ker bi se vsled izplačila potnih stroškov podražila nabavka, smejo biti člani nabavne komisije v prvi vrsti zvančniki, za njimi pa služitelji dotičnega urada in kraja, ako niso nabavke takega značaja, da zahtevajo prisotnost uradnikov. V splošnem velja načelo, da mora pri nabavkah, ki se vrše potom licitacije, priti v komisijo vsaj en uradnik, kadar se pa nabavka vrši po neposredni pogodbi, pa mora biti v pomanjkanju uradnika vsaj en

Učiteljske stanovske zahteve

Iz resolucije, ki je bila sprejeta na letošnjem glavnem občnem zboru JUU, ki se je konec avgusta vršil v Sarajevu, objavljamo nekaj poglobljenih točk stanovskega značaja:

Narodna šola naj bo popolnoma avtonomna, odvisna samo od šolskih in ne od upravnih oblasti.

Šolsko nadzorstvo naj se oddvoji od upravnih oblasti in naj se za šolske nadzornike postavljajo po izbori glavnega prosvetnega sveta edinole učitelji, ki so se s svojim delom v šoli in izven nje še posebno izkazali.

Šolski upravitelji naj dobijo, kot vsi načelniki ostalih uradov, nagrado za svoje zvanje.

Po principu: enake dolžnosti, enake pravice, naj se vrnejo vsem poročenim učiteljem polne draginske doklade in stanarina.

Prav tako naj se prizna pravica na stanarino vsem onim učiteljem (icam), ki so dodeljeni ministrstvu prosvete, banskim upravam, šolskim nadzornikom in meščanskim šolam.

Vsemu upokojenemu učiteljstvu naj se izplačuje akontacija na pokojnino in to po službenih letih, dokler se jim pokojnina ne regulira.

J. H. Rosny:

Spomin...

»Vsakdo od nas se gotovo spominja na tiste drobne mladostne bedarije, norosti, katere si kasneje čitamo tako bridko, bridkeje skoro, kakor zares slaba dejanja.« je dejal Jacques.

»Nekoč pomladi sem pozno popoldne čisto sam po sebi umevno in prav za prav proti moji navadi, zasledoval neko damo. Bila je pač — kakor pravimo — moj tip. Očarljivo krasna ženska: velika, vitka, s svetlikajočimi se plavimi lasmi in očmi, kakor da so iz malahita. Hodila je tako dražestno, da se je zdelo, da se komaj dotika tal. Omamljive pomladne vonjave so naju obdajale in vzbujale hrepenenje po ljubezni. Bil sem še mlad in življenje me je opajalo, zato se nisem mogel upreti skušnjavi, moral sem ostati v njeni bližini.

Stopala je po bulvarju, obiskala nekaj trgovin, jaz sem pa zunaj zvesto čakal nanjo. Tako sva šla že skoro uro. Na nekem vogalu se je nenadoma obrnila, me premerila s pogledom in dejala:

»Občudujem vašo potrpežljivost, mladi gospod, še zmerom nimate dovolj tega nesmiselnega sprehoda?«

Bil sem tako v zadregi, da me je gotovo vsega obhila rdečica, srce mi je pričelo močno biti in jecljaje sem s tresočim glasom odgovoril:

»Prosim vas, da mi oprostite, milostljiva... toda res nisem mogel drugače, moral sem vam slediti!«

»Ah, tako je,« se smehljaje se dejala in me še enkrat pozorno premerila. »Sicer pa, če vas to že tolikanj zabava... potem... malce se je obotavljala, preden je nadaljevala: »... me smete povabiti celo na večerjo!«

»Ah! Milostljiva!« sem zajeceljal ves navdušen.

Bilo je tako proti sedmi zvečer. Gospa je pokazala na Calé de Paris, ki je bil v bližini. »Tod bi mogla večerjati,« je rekla,

potem ko se je naglo odločila. In tako sva se podala tjakaj.

Mlada dama je s samo po sebi umevno hladnokrvnostjo izbrala najdražja jedila, najredkejša vina in šampanjca prve znamke. Videti je bilo, da se ji moja denarnica niti najmanj ne smili.

Njeno razpoloženje se je naglo menjalo, in zdaj se je kazala veselo in šaljivo, nato se je spet primešala v njeno norčevanje je rahla nežnost, toda zmerom je ostala tako dražestna in zapeljiva, da se mi je zdelo, kakor da sanjam krasne sanje, sanje, kakršne so današnji mladini popolnoma neznan.

Iz njenih bežnih opazk sem spoznal nekaj čisto presenetljivih: ta očarljiva ženska, z naglasom in dražestno elegantnega Pariza — je bila Angležinja.

Ko so mi po končani večerji predložili račun, me je spreletela ledena zona. Ona je pa mirnodušno dejala:

»Mar si ne bi šla ogledat kako revijo?«

»Sijajna misel!« sem navdušeno pritrdil, popolnoma pozabivši resničnost. In odpeljala sva se v gledališče.

Sedla sva v lčo in moja spremljevalka se je med vso predstavo sijajno zabavala kot majhen otrok. Zastor je padel in z rahlim vzdihljajem mi je rekla:

»Tako, dragi prijatelj, zdaj se morava pa ločiti!« Te nenadne besede so mi zadonele tako neprijazno in hladno, da sem se nehote moral osvestiti. Bil sem namreč že tako daleč, da sem že začel verjeti v uresničenje sna, ki sem si ga tako lepo naslikal.

»Ampak, prosim vas, milostljiva, zdaj pa vendar še ne...« sem goreče prosjačil. Zamišljeno se je nasmehnila.

»Dajte mi naslov, pisala vam bom...« In ko sem ji povedal naslov, se je kar na hitro poslovila z besedami:

»Prisrčna vam hvala za ta prelepi večer!«

Na cesti sva obstala še za trenotek pod drevjem, in rekla mi je:

»Ne bodite vendar tako žalostni, saj se prav res ne izplača. Boste že sami to kasneje uvideli!«

»Ah, ljuba, milostljiva gospa, saj morate vendar čutiti kako mi je pri srcu... ko moram tako od vas stran.«

Zdelo se je, da nekaj premišlja, nato me je z obema rokama objela za glavo in me poljubila. (Ah, ta poljub!)

»Na svidenje!« je tiho pristavila in odšla. Trenotek nato jo je že odpeljal voz.

Omamljen, in kakor prikovan k zemlji, sem obstal, kakor da me je nekdo lopnil po glavi.

Polagoma me je prevzela neizrekljiva žalost, katero so spremljali izbruh hudega nemira in skrbi. Od vsega premoženja mi je ostalo samo še šestdeset frankov. In drugi dan bi bil moral plačati najemnino, razen tega menice. Moj denar sem pa prejel šele vsakega dvajsetega.

In tako se je razočaranju, katero mi je prinesel večer, pridružil še ta nepričakovano nastali mučni položaj, v katerega me je strmoglavila neodpušljiva lahkomišljenost. Bil sem neverjetno razburjen. Ta položaj, v katerem sem se zdaj nahajal, bi bil pač večini mladih ljudi, katere sem srečaval v kavarni, izvalil kvečjemu rahel smehljaj, meni je bil pa neznosen, ker sem glede denarja imel podedovane predsodke. Že misel sama, da bom moral blagajnika in hišnico odsloviti praznih rok, me je mučila in trpinčila.

Dolgo nisem mogel zaspiti, poljub lepe Angležinje mi je še gorel na ustnicah. Nato me je pa spet preganjala podoba gospe Bouffardesove s pobotnico za najemnino v rokah.

Bilo je tako proti deveti uri, ko me je iztrgalo iz spanja močno zvonjenje. Odprl sem in hotelski tekač, v temno sinji, z zlatom obiti uniformi, me je vprašal:

»Gospod Jacques Gill?« Pri tem me je nezaupljivo pogledal. »Gre za pismo, katero moram izročiti osebno gospodu Jacquesu Gillu.«

Izkazal sem se mu s posetnico in pismom, ki je slučajno ležalo na mizici.

Pogledal je naslov, segel v žep in potegnil iz njega pismo. Na dehtečem, vodenem sinjem ovoju je stalo moje ime z velikimi strnimi potezami angleške pisave, ki se je tudi pri nas že vdomačila.

Ko sem odprl pismo, sem zagledal popisan list in zložen tenak listič. Seveda sem najprej prebral pismo.

»Nepremišljeni mladenič, najinega lepega večera ne obžalujem. Vse lepe ure dekliške mladosti so mi spet oživele. Vendar si pa očitam, da sem zahtevala od Vas preveliko žrtev, čeprav ste jo prenašali s tako dvorljivo dostojanstvenostjo. Rešite me, prosim, očitkov vesti, sprejmite tole malenkost — in ohranite me še naprej v prijaznem spominu!«

Bil sem še preveč preprost, da bi bil razumel pravi smisel tega sporočila, toda ko sem razvil tanki listič, in zagledal bankovec za tisoč frankov, me je prevzelo brezmejno ogorčenje.

Kaj si je vendar mislila, kdo da sem? Toda tedaj je že spet pozvonilo, in to pot sta bila obiskovalca, katera sem pričakoval. Hišnica s pobotnico in blagajnik z menico...

Ko sem ju zagledal, mi je popolnoma zmanjkalo tal pod nogami, podedovani nagoni so zmagali. In čisto nagonsko sem pokazal tisočak in dejal:

»Na žalost nimam prav nič drobiža za vaju!«

»Nič ne de!« je odvrnil blagajnik, »pridem pač popoldne.«

»Jaz pa lahko počakam,« je rekla hišnica.

Preživel sem strahovit dan, prepoln nejevolje na samega sebe in bridkega sramu. Še danes se ne morem spomniti tega dne, da ne bi zardel.

»Kaj mlade dame niste nikdar več videli?« je vprašal Quischerolle.

»Ljubi prijatelj, če bi jo bil še kdaj videl, bi bil ta mučni spomin že zdavnaj izbrisal!«

Učiteljstvo naj dobiva ob priliki premestitev po službeni potrebi takoj potno akontacijo in naj ne mora na novo mesto toliko časa, dokler je ne prejme.

Predpis § 258. uradniškega zakona naj se uveljavi in omogoči učiteljstvu, da dobi brez vsakršnih posebnih omejitev V. položajno skupino, kot velja to za ostale državne uradnike iste kvalifikacije.

Nad vse in bolj od vsega zahteva jugoslovansko učiteljstvo popolno svobodo meščanskih pravic, stalnost svoje službe in pravičen disciplinski postopek. Samo svobodni in stalni učitelji morejo s svojim delom zapustiti vidne kulturne sledove za seboj. Samo, ako ne misli na svoje premeščanje, se more učiteljstvo popolnoma posvetiti delu v šoli in izven nje. Ako se sedaj v pogledu stalnosti ne more ničesar ukreniti, je moralno etična potreba, da se učiteljstvo v pogledu disciplinskega postopka popolnoma izenači z vsem ostalim uradništvom in se uveljavijo tudi zanj, kakor za vse ostalo uradništvo, disciplinski predpisi iz §§ 183.—274. uradniškega zakona iz leta 1931. Pri

takem disciplinskem postopku, kot ga ima učiteljstvo sedaj, se ustvarja prepričanje, da je ono izvzeto od pravice in pravičnosti, da je zanj vzpostavljen težak in izjemen režim in da kazni nad učiteljstvom ne služijo kot vzgojno sredstvo.

Jugoslovansko učiteljstvo protestira proti intervencijam nepoklicanih faktorjev in zahteva premeščanje učiteljstva potom razpisa in samo v času šolskih počitnic, zahteva tudi avtomatično napredovanje po skupinah.

Učiteljem bojevnikom naj se priznajo vojna leta za napredovanje po skupinah in za upokojeve.

Jugoslovansko učiteljstvo je delovalo doslej izven šole ne samo vsled dolžnosti, nego tudi po svojih idealnih pobudah, ampak z ozirom na to, da je to delo mnogim učiteljem prineslo namesto priznanja razočaranje, zato zahteva jugoslovansko učiteljstvo, da se to delo normira, sistemizira in zaščiti pred vsemi nezdavnimi vplivi.

Učiteljstvo naj prejema svoje prejemke redno vsak mesec isti dan.

Podeželsko učiteljstvo naj se prevede v drugi plačilni razred.

Težave poštne uradništva

Združenje uradnikov p. t. t. stroke je izročilo novemu poštному ministru obširno spomenico o potrebah in težnjah poštne uradništva.

Predvsem je Združenje prosilo, naj bi se v »poštno-telegrafsko-telefonski svet« poštnega ministrstva, ki je po uredbi o organizaciji določen kot posvetovalni organ istega ministrstva, imenovala tudi dva zastopnika profesionalne organizacije uslužbenstva. Tako je običajno v vseh naprednih deželah, pa tudi pri »prosvetnem svetu« v prosvetnem ministrstvu. Strokovna organizacija je najlegitimnejši zastopnik uslužbenstva in kot taka poklicana, da daje koristne predloge, načrte in misli pri obravnavanju vseh vprašanj, ki se tičejo stroke in njenega osebja. Sodelovanje strokovne organizacije bi koristilo predvsem interesom službe same, pa tudi koristim uslužbenstva. S sodelovanjem strokovne organizacije bi se ustvarilo tudi tisto psihološko razpoloženje, ki jamči za uspešno in neovirano delovanje.

Znano je, da je zaradi značaja poštne službe velik del poštne uslužbenstva bolan, zlasti je pa zelo razširjena med p. t. t. uslužbenici jetika. Po statističnim podatkih je 75% poštarjev tuberkuloznih. V drugih deželah se ustanovljajo posebne socialne in zdravstvene ustanove, bolnice, zdravilišča in bolniške blagajne kot sredstva za pobijanje tuberkuloze. Treba je, da se tudi pri nas ustanove potrebni zavodi in naprave za pobijanje obolenj, zlasti tuberkuloze. Ker država sama za ta namen ne skrbi, je Združenje zgradilo v Kaštel-Lukšiču ob morju okrevališče, prav tako pa tudi v Vrnjački Banji. V kratkem namerava ustanoviti tako okrevališče tudi v Sloveniji. Poštno ministrstvo naj organizaciji pride na pomoč zlasti s tem, da bi se ustanovil obvezen bolniški sklad, slično kot pri prometnem ministrstvu za železničarje. Iz proračuna poštnega ministrstva naj se organizaciji dajejo podpore za zgraditev bolnice za tuberkulozne poštarje. Polovica izdatkov bolniškega sklada naj bi se krila iz čistega dobička poštne hranilnice, drugo polovico naj bi pa poštne osebe plačevalo z obveznimi vplačili.

Uradna poslopja so skrajno nehygijska. Zlasti so na jugu države stavbe in higijenske razmere poudarjajo, v katerih so nastanjene pošte, naravnost obupne. Resnih ovir finančnega značaja v glavnem ni, ker so že zdavnaj izdelani načrti za finansiranje odplačevanj novih poštne poslopj s pomočjo sredstev poštne hranilnice. To vprašanje je pa tudi problem razumnega gospodarstva in varčnosti, ker se za najemnino lastnikom zasebnih poslopj, kjer so nastanjene pošte, plačujejo letno velike vsote. Pa tudi ugled države same zahteva, da se to pereče zdravstveno vprašanje kar najprej in zadovoljivo reši.

Razlog za skrajno slabe zdravstvene razmere med poštним uslužbenstvom je pa tudi dejstvo, da zaradi pomanjkanja osebja večina ne more iz-

koristiti letnega odmora. Mnogi uslužbenci že po več let niso imeli niti po en dan rednega odmora. Ker število nastavljenecv pada, je tudi možnost izrabe odmorov vedno manjša. Posledice prenaporne, mnogokrat tudi neprestane nočne službe so vedno pogostejša obolenja. Zato je treba število osebja povečati s postavitvijo novih uslužbenecv. Z dosedanjim številom osebja, ki dela ponekod stalno po 9—10 ur na dan, je nemogoče še naprej službo pravilno in neovirano opravljati. Praktična izkušnja kaže, da je to vprašanje mogoče rešiti tako rekoč avtomatsko na podlagi načela delavnih enot. V

tem smislu je treba proučiti in urediti s posebnim pravilnikom opravljanje poštne službe, določiti maksimum dela za vsakega poedinca in sistemizirati za vse ustanove službena mesta.

Za pravilno in smoteno izobraževanje podmladka je treba ob času poskrbeti. Pravilno in solidno izobraženi strokovni naraščaj je prvi in glavni pogoj napredku in izpolnitvi poštne (kakor tudi vsake druge) stroke. V poštni službi že dolgo let ni več dovolj strokovno izobraženih novih uslužbenecv, temveč opravljajo mnogokrat zaupne posle dnevničarji, ki se vzemajo v službo brez izbire. Zaupavajo se jim strogo zaupni posli in državno premoženje, kar ogrožava varnost in redno službovanje. Kvalificirana dela opravljajo uslužbenci nižjih kategorij brez potrebne strokovne izobrazbe in izvežbanosti. Nujno je potrebno torej, da se pri ministrstvu takoj ustanovi stalna p. t. t. šola za uradnike, ki so dovršili popolno srednjo šolo. Pri poštne direktorijah naj se pa ustanove stalni tečajji za izobraževanje ostalih uradnikov. S tem v zvezi je treba prevesti v ustrezna zvanja dosedanje dnevničarje, služitelje in zvaničnike, ki opravljajo uradniške posle, če imajo kvalifikacijo za uradnika. V bodoče, naj se dnevničarji sploh ne sprejemajo več, zvaničniki in služitelji naj se pa ne postavljajo za opravljanje manipulativno-prometne službe, za katero je potrebna uradniška izobrazba.

Na koncu spomenice izjavlja Združenje, da je v p. t. t. službi ogromno število uradnikov, ki še ni napredovalo, čeprav je izpolnilo vse zakonske pogoje. To zapostavljanje, ki izvira iz dobe, ko je bila poštna stroka priklopljena drugim ministrstvom, je treba nujno odpraviti. Zato naj se temu vprašanju posveti največja pozornost. Pri napredovanju smejo biti merodajni samo objektivni razlogi in stališča, kakor jih določa uradniški zakon, to pa za vsakogar enako in brez izjeme.

Uradniško pravo v praksi

Vprašanje rodbinske pokojnine ločenke. Ločena žena davčnega uradnika N. N. je po smrti svojega moža zaprosila za rodbinsko pokojnino po umrlem možu. Prosilka je bila ločena sporazumno od mize in postelje s sklepom sodišča v G. in to že leta 1909. O kaki ločitvi od moža »po predpisu rimske-katoliške cerkve«, o kateri govori § 147., 2. odst. u. z., ni govora. Cerkev ne ločitve, kakor v vseh podobnih primerih, ni bilo. Zato je prosilka bila prepričana, da ji bo finančno ministrstvo priznalo in odmerilo rodbinsko pokojnino, zlasti ker je v nekem konkretnem primeru državni svet v popolnoma enakih okoliščinah že razsodil v prid ločeni ženi. Na podlagi te razsode je potem prosvetno ministrstvo ločenki odmerilo pokojnino, kar je glavna kontrola brez ugovora vzela na znanje. — V tem primeru pa je finančno ministrstvo prošnjo ločene žene zavrnelo, sklicujoč se na 2. odst. § 147. u. z. V obvestilu je ministrstvo dostavilo, da se bo stranki, če ni zadovoljna s tem odgovorom, izdala formalna odločba, ko predloži takso 25 Din. Če se bo ločenka pritožila, bomo o nadaljnjem poteku še poročali.

Pojem rednih prejemkov. Finančno ministrstvo je izdalo dne 30. sept. t. l. štev. 38.816/I sledeče navodilo: »Pod rednimi prejemki zaposlenih uslužbenecv po 1. odst. čl. 9. uredbe o znižanju osebnih prejemkov drž. in in samoupravnih uslužbenecv štev. 37.420/ od 17. oktobra 1935., se morajo razumeti ne le njihovi pokojninski prejemki, temveč tudi njihova nagrada, ki

se jim izplačuje kot pogodbenim uradnikom, honorarnim uslužbencem ali dnevničarjem. Po tem se torej nagrada, katero zaposleni upokojeenci prejmejo kot pomožni uradniki, honorarni uslužbenci ali dnevničarji po določbah X. poglavja urad. zakona, znižuje pričenši s 1. oktobrom 1935. po čl. 8., ne pa po 1. odst. čl. 9. uredbe o znižanju osebnih prejemkov državnih in samoupravnih uslužbenecv štev. 37.420/I od 17. septembra 1935.« — (Op. ur.: Po čl. 8. se znižuje kosmata nagrada za 8% do 4%, to pa sorazmerno z višino nagrade. Po čl. 9. se pa vse »specialne doklade, stalni honorarji in nagrade ter tantijeme« znižujejo za 20%.)

Draginjski razred upokojeencev v inozemstvu. Finančno ministrstvo je v nekem konkretnem primeru pojasnilo pod štev. 1710/I od 3. junija 1935., da po točki 1. pojasnila od 23. oktobra 1930., štev. 33.511/I (stran 771 Finansij. zbornika za leto 1930.) upokojeencem, ki so pokojnino uživali v naši državi, a so se kasneje preselili v inozemstvo, pripada osebna draginjska doklada po draginjskem razredu tistega kraja, iz katerega so se preselili v inozemstvo. Če je ta kraj po njihovem odhodu v inozemstvo bil uvrščen v višji drag. razred, jim pripada vseeno osebna doklada po nižjem razredu, kakršno so dejansko uživali pred izselitvijo v inozemstvo.

Obleke kemično čisti, barva, plista in ilka tovarna J. O. S. REICH.

Komunike

iz seje upravnega in nadzornega odbora sekcije JUU za dravsko banovino

Upravni in nadzorni odbor sekcije JUU za dravsko banovino sta na svoji seji dne 13. oktobra 1935 v Ljubljani razpravljala o uredbi uradniških prejemkov in o personalni prosvetni politiki ter zavzela stališče k tema dvema aktualnima vprašanjima.

O prvem je bil za članstvo in javnost izdan sledeči

komuniké:

Upravni odbor nima razloga, v kateremkoli oziru se opravičevati ali odvrnati od sebe odgovornost. Na tej osnovi izjavljata oba odbora sledeče:

V polnem obsegu se strinjata s »Pojasnilom uradništva«, ki sta ga izdali ter objavili v listih vodstvu JUU, sekcije za dravsko banovino in Zveze

Naš pravi domači izdelek!

organizacij mestnih uslužbenecv v Ljubljani. O kakem bojkotnem namenu ukrepov javnih nameščencev ni govora. Dovolj jasno zavrača take trditve dejstvo, da ni bilo izvzeto ali navedeno poimensko nobeno društvo, revija, list ali ustanova ter da je članstvo izvajalo samoobrambne ukrepe, še preden so bili osvojeni njegovi predlogi s strani vodstva. Naš komunike z dne 22. septembra t. l. je imel namen pokazati javnosti, kolika bi bila kulturna škoda, ako bi ostalo znižanje prejemkov stalno. Iz samega poteka dogodkov se razvidi, kakšne žrtve doprinaša uradništvo za napredek kulture. To so priznala tudi sama vodstva prosvetnih in drugih ustanov.

Odločno zavračamo samoobrambnim ukrepom članstva imputirane namene kakršnihkoli politično strankarskih tendenc. Združenje in upravni odbori so daleč od tega, da bi pustili zahteve članstva in svoje prizadevanje izrabljati v katerekoli strankarsko politične namene. Ravno tako ne dopustijo, da bi se te zahteve in prizadevanja začela v tako smer razvijati. Vsi ukrepi so strogo stanovskega in samoobrambnega značaja. V ozadju ni nikake politične ali druge inicijative in bi se uprli vsakemu poizkusu, s katerim bi se skušalo Združenje izrabljati v takem pravcu.

Članstvo pozivamo, da se strogo izogiblje vsakemu dejanju, zaradi katerega bi se mogla očitati Združenju ali njegovim upravam bojkotna ali politična tendenca — radi slučajev, ki bi jih poedinca izvršili proti načelnemu stališču organizacije.

Ugotavljamo, da se je vznemirjenje po izdani uredbi poglobilo šele, ko so si uprave Združenja osvojile zahteve članstva in je članstvo uvidelo, da se zavzema organizacija z vsemi legalno dopustnimi sredstvi, da se nastali težki socialni položaj učiteljstva popravi. Najbolj pa se je pokazalo pomirjenje, ko so bile uprave v stanu, članstvo obvestiti, da se s strani kraljevske vlade najresneje dela na izpremembi uredbe.

Uprave organizacije so izvrševale pri vseh korakih le svojo v pravih določeno in dovoljeno dolžnost pri obrambi interesov članstva, pri kateri ni bilo nikakih tendenc vznemirjenja. Edini namen vseh od članstva zahtevanih in izvajanih ukrepov je izboljšanje nastalega socialnega položaja. Delo za doseg tega smotra je vplivalo na članstvo pomirjevalno.

Vestnik

Poštni minister v Ljubljani. Na službenem potovanju je dne 14. oktobra prišel v Ljubljano novi poštni minister dr. Kallenderovič. Na poštne direktorije je sprejel poleg drugih tudi odposlanstva organizacij poštne uslužbenecv, in sicer uradniške organizacije in pa Združenja p. t. t. zvaničnikov in služiteljev. Le-ta mu je predložila spomenico o najbolj važnih stanovskih vprašanjih, zlasti glede napredovanj in postavitve, glede pomanjkanja osebja in dopustov, službene obleke itd. Zastopstvu je gospod minister obljubil pomoč in poudarjal, da v službi ne bo poznal protekcije in pristranosti. Zvečer so ga poštne uslužbenice sprejele v Poštnem domu, kjer mu je bila prirejena skromna pogostitev.

Znižanje prejemkov pri socialnih varovalnicah. Na zadnjem zasedanju ravna-

teljstva Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu so razpravljali tudi o vprašanju znižanja plač nameščenec delavsko-zavarovalnih zavodov. Vlada je namreč zahtevala, naj se plače uslužbencev socialnega zavarovanja izenačijo s prejemki drž. nameščenec. Znižanje naj stopi v veljavo takoj.

Častitljiv življenjski jubilej. V Kostanjevici ob Krki praznuje danes, dne 15. novembra, svoj 95. rojstni dan gosp. Janez Marolt, upokojeni davčni izvrševalec. Jubilar se je rodil leta 1840. v Bistrici, v župniji Št. Rupert na Dolenjskem. Vse svoje življenje je posvetil delu in je aktivno služil do svojega 75. leta starosti, nazadnje kot davčni iztirjevalec pri tedanjem davčnem uradu v Kostanjevici, ki je bil pred nekimi osmimi leti odpravljen. G. Marolt je bil v službi vselej vzgledno marljiv, vesten in zvest uslužbenec in je opravljal svoje dolžnosti v popolno zadovoljstvo predstojnikov. Jubilar je bil doslej že štirikrat eden izmed »jogrov«, ki se vsako leto na velikonočni četrtek udeležijo obreda umivanja nog v ljubljanski škofiji. Ob izrednem življenjskem jubileju se ga razen sorodnikov in znancev spominjajo tudi vsi njegovi, sicer že močno redki stanovski tovariši, in z njimi vsi slovenski drž. uslužbenci in upokojenci, ter mu žele zadovoljstva in zdravja še dolgo let!

Gospodarski krogi in državno uslužbenstvo. Na proračunski seji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani dne 7. novembra je predsednik g. Ivan Jelac in v svojem poročilu izjavil tudi sledeče: »Pretekli mesec nas je iznenadil ukrep, s katerim so bile javnim nameščenecem reducirane draginske doklade, in to baš v dobi, ki nam prinaša podražitev pšenice, obutve, tekstilnega blaga in nekaterih drugih živil. Redukcija prejemkov, o katerih je prejšnji finančni minister dr. Đorđević trdil, da predstavljajo eksistenčni minimum, bi morala biti gotovo zadnje sredstvo, ki bi se smelo uporabiti v najskrajnejšem primeru, ko bi bile izčrpane vse ostale možnosti znižanja izdatkov. Pa tudi pri načinu redukcije se je prezrlo, da so cene živil v dravski banovini nesorazmerno večje kakor v drugih banovinah. Če inspekcija dela je v svojih uradnih poročilih ugotovila, da so stroški življenjskega minima v dravski banovini za 20 do 100% večji nego v drugih banovinah. To dejstvo bi bilo treba upoštevati tudi pri razvrstitvi naših krajev v draginske razrede. Efekt zadnjih redukcij znaša po dobljenih informacijah za dravsko banovino okrog 60 milijonov Din, kar je občuten udarec za vse naše gospodarstvo.«

Potni stroški začasnih eksekutorjev. Finančno ministrstvo je odločilo, da se od slej začasnim davčnim izvrševalcem (dnevničarjem), kadar opravljajo službo izven sedišča davčne uprave, prizna kot povračilo potni stroškov samo dnevnic po 20 Din. Kilometrini, katero so začasni davčni izvrševalci prejimali doslej, kadar so opravljali eksekutivne posle izven sedeža davčne uprave, jim po ti določbi, ka-

tero je odobrila tudi glavna kontrola, ne pripada več.

Za znižanje najemnin železničarjem. Osrednji odbor Združenja železniških uradnikov v Zagrebu je zaprosil generalno direkcijo drž. železnice, naj se postajnim načelnikom in drugim železniškim uslužbencem, ki po službenih predpisih morajo stanovati v državnih železniških poslopih,

TVRDKA A. & E. SKABERNE nam javlja, da hoče z ozirom na znižanje plač, omogočiti uradništvu nabavo visokokvalitetnega blaga na primerne plačilne obroke. — Uprava.

najemnina sploh odpusti oz. vsaj izdatno zniža. Na to prošnjo je imenovano društvo prejelo odgovor, da se ji ne more ugoditi, ker so bile z novo uredbo o določitvi najemnin itak že znatno znižane vse najemnine.

Velik dar učiteljski organizaciji. Bivši predsednik JUU, Milan Rabrenović in njegova žena Mara, upokojena učiteljica, sta poklonila v spomin svojih umrlih otrok Jugosl. učiteljskemu združenju svoje stavbišče v Banji Koviljači. Stavbišče obsega približno 3700 m². Plemenita darovalca sta želela, da JUU stavbišče ne proda, temveč po možnosti postavi na njem dom za učitelje in njihove sirote. Organizacija se je za to velikodušno in bogato darilo darovalcema toplo zahvalila.

Zadružne vesti

Iz ljubljanske Nabavljalne zadruge. Opozarjamo člane, da imamo v zalogi lepa jabolka raznih vrst po konkurenčnih cenah od 1.50 Din do 3 Din. Pri večjem odjemu popust. — **Krompir** v poljubnih količinah po 0.80 Din pri večjem odjemu. V detajlu po 1 Din za kg. Zadruga bo v najkrajšem času preskrbela tudi več vrst prvovrstnega, cenenejšega platna in šifona. — V zadnjem času so se pristopi k zadrugi začeli množiti. Tako je pristopilo v septembru 8, v oktobru 13 in v novembru že doslej 15 novih članov. Nove prijave se še obetajo. Videti je, da zadruga ideja prodira v najširše kroge. — Posmrtnine so se izplačale v zadnjem času temle članom: Antoniji Justin, vdovi po umrlem Ivanu Justinu, sod. oficijalu v pok.: Din 404.50; Katarini Čibej, vdovi po Francu Čibeju, pis. ravnatelju v pok. Din 413.75; Mariji Turk, vdovi po ing. Jakobu, direktorju kmet. kontrole postaje, pa 1612 Din. Stavbna delavnost železniških uradnikov. Dne 5. novembra se je vršil v Ljub-

ljani ustanovni občni zbor stavbne zadruge železniških uradnikov »Dom« v Ljubljani. Na dnevnem redu so bile razprave o vprašanjih, katere je bilo ob ustanovitvi zadruge treba rešiti. O delovanju nove stavbne zadruge, ki naj bi preskrbela svojim članom higienska, primerna in cenena stanovanja, homo še poročali.

Kdor potuje v Beograd, naj se posluži zadrugnih prenočišč Zveze nabavljanih zadrž. uslužbencev v Beogradu. Prenosišča so na razpolago v Zvezinih poslopih v Dečanski ulici št. 12 in v Sarajevski ulici št. 26. Na razpolago so odlično urejene sobe z vso udobnostjo. Cena, vstevši pristojbino za kopel in kurjavo, znaša od 10 do 25 Din za osebo. Za družine so na razpolago posebne družinske sobe. Posluževati se morejo teh zadrugnih prenočišč vsi državni in samoupravni uslužbenci in upokojenci, ki so člani naših zadrž. Priporočamo našim zadrugarjem, da prenočujejo, kadar prihajajo v Beograd, v naših zadrugnih prenočiščih.

Stanovanjsko vprašanje

Apel hišnim posestnikom! Do 14. novembra t. l. je bilo treba vložiti prijave za odmero zgradarine. Najemnine, ki se plačujejo v tem času, tvorijo podlago za odmero zgradarine za celo leto 1936. Z ozirom na zadnje redukcije službenih prejemkov najemniki srednjega in delavskega stanu ne bodo nikakor več mogli plačevati najemnin v sedanjih višinih! — Zato je Društvo stanovanjskih najemnikov v Ljubljani z javnimi pozivi pozvalo vse hišne posestnike, naj znižajo takoj najemnine, ker pri sedanjih najemninah ne more nikakor več ostati vsled bistveno spremenjenih gospodarskih in pridobitnih razmer!

Poziv za znižanje najemnine. Kakor poroča ljubljanski »Glas Naroda«, je odbor Društva hišnih posestnikov za Ptuj in okolico pozval vse hišne posestnike na svojem ozemlju, naj javnim nameščenecem in upokojencem zaradi znižanja njihovih

prejemkov po možnosti znižajo najemnine. Dober vzgled naj dá tudi ptujska občina. — Radovedni smo, če bo ta poziv rodil kaj uspeha, kar bi bilo v interesu prizadetih nujno želeti. Pričakujemo tudi, da se z enakimi pozivi oglašajo društva hišnih posestnikov tudi po drugih krajih. Dobro bi bilo prav tako, če bi mestne občine, ljubljanska in mariborska, kar najprej z znižanjem najemnin dali dober vzgled zasebnim hišnim lastnikom.

Bomo videli, če zgledi mičejo. »Jutro« poroča: »V našem uradništvu se je zgledil g. Aleksander Ivanovski ter nam kot redko zanimivost današnjih dni sporočil, da je njegov hišni gospodar g. dr. Fran Frlan vsem strankam v svoji hiši na Rimski cesti iz lastnega nagiba znižal najemnine za 10 odstotkov. G. Ivanovski nas je prosil, da bi to objavili, da bi se izkazala moč pregovora, ki pravi, da zgledi vabijo in mičejo. Bomo videli!«

Po svetu

Zvišanje prejemkov belgijskih železničarjev. Ker je zaradi razvrstitve belgijske valute začela v Belgiji naraščati draginja življenjskih potrebščin, so organizacije belgijskih železničarjev zahtevale zvišanje prejemkov od vlade. Zvišanje naj bi znašalo 5% celokupnih prejemkov. Razen tega naj bi se na novo uredili razni drugi postranski prejemki in ugodnosti. Belgijska vlada je zahtevi ugodila in zvišala vse prejemke železničarjem za 5%, to pa od 1. oktobra dalje. Druge zahteve je pa vlada zavrnila. Organizacije zahtevajo, naj se 5% zvišanje prejemkov prizna za nazaj in sicer že od 1. avgusta t. l. dalje.

Ugodnosti pri naročinah. Iz dunajskih uradniških listov posnemamo, da imajo člani avstrijske Državne zveze javnih nameščenec (Reichsverband) pri raznih dnevnikih 10% popust pri naročnini. To so dnevniki: Neue Freie Presse, Neues Wiener Tagblatt, Grosse Volkszeitung in Reichspost. — Pa pri nas?

Prihajamo zopet z modnimi novostmi za jesensko sezono

**Velemanufaktura
A. & E. Skabernè
Ljubljana**

Tovariši!

Kupujte svoje potrebnosti pri tvrdkah, ki inserirajo v »NAŠEM GLASU«

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Telefon 2673 Špecerija
Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

Priporočamo tvrdko

M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Priporočamo se cenj. občinstvu

špecerijska trgovina
LESKOVIC & MEDEN
Ljubljana, Jurčičev trg 1

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874
Poštni čekovni račun štev. 10.681. Telefon štev. 3413
Posojila tudi raznijska (do Din 10.000-) vsem javnim nameščenecem po 8% proti raznimbi na plačo in poroštvo. Hranilne vloge na hranilne knjižice in vloge v tek. rač. obrestuje, ako so vezane najmanj na 3 mesece, do 5%. Izplačila promptna. Tovariši, rešila nas bo samo stanovska in zadruga zavednost.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana

Franciščanska ulica

Telefon štev. 2312

Račun pošl. hran. 10.761

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejših do najmodernejših

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

Lastna tvornica šolskih zvezkov

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin r. z. z o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg štev. 5 / Telefon štev. 2421

Širite

zadružno misel
med svojimi
tovariši!

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadruga prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, rje prosti jedilni pribor itd.